

Tiago kī̄̄ ohâ'ke niî̄

A'ti pūrí a'tîro weéro ohâ no'opâ niisé niî̄

A'ti pūríre Jesu Cristore ëho peórâ Israel kurakâharâ no'ó iarô wa'lâstea'kârâre Tiago ohâki niîwî. Kî̄ita Jerusalé kâharâ Jesu Cristore ëho peóri kurakâharâre si'orí niisétigi niîki niîwî. Teê wêrígipi naâre si'orí niiséti tiokî niîwî.

A'tîro ohâki niîwî. Wâkû tutuasere, yâl'âro weetíkâ'ya niisére, uukahâtikâ'ya niisére ohâki niîwî. Ayuró weesé me'ra ëho peóse wapatí' niisére ohâki niîwî. Tohô niikâ' Õ'âkî hire sérí nu'kukâ'ya niisére, pi'etírá wâkû tutuaya niisére, werê kasasere ohâki niîwî.

No'ó iarô du'tisté wâ'ka'kârâre ohâ'ke niî̄

1 Yî'í Tiago a'ti pûrí me'ra misâre âyu dutíse o'ôo!. Marî pakî Õ'âkî hi, tohô niikâ' marî wiôgi Jesu Cristo dutisére da'râ wâ'ya ko'tegi niî!. Misâ Judeu masa doze kurarikâharâ Jesu Cristore ëho peórâre ohâ!. Misâ apêye di'tapi du'tisté wâ'ka'kârâre ohâ!.

Êho peó'kârâpi tohôta ëho peó yapatíkâ'ya niisé niî̄

² Yî'í akawerérâ, yî'í weressére ti'oyá. Maríre apé tero wâkûtiro pehé yâl'asé, mehêkâ bahusé wa'lâ boosa!. Tohô wa'akâ, e'katíya. ³ Õ'âkî hi maríre yî'í re diakî híta ëho peómiti naa? niîgi, mehêkâ wa'akâ wee boósami. Tohô wa'lâmikâ, marî kî̄ re ëho peó du'utirâ, siâpe me'ra nemoró wâkû tutua nemorâsa!. ⁴ Misâre yâl'asé wa'arí kurare tohôta wâkû tutua yapatíkâ'ya. Tohô weérâ siâpe me'ra Jesu Cristore ëho peó nemorâsa!. Ayuró ëho peó yapatí tu'a eharâsa!. Õ'âkî hi iarô noho niisétirâsa!. Tohô niikâ' misâre neê kâ'roákâ ëho peóse di'sasomé.

⁵ No'ó masisé moogí noho Õ'âkî hire séríyâ. Kî̄ o'ôgisami. Kî̄ "O'ó wee" niítigita, tu'tirô marirô niî pe'tirâre marî sérísé nemoró o'ô yî'ri ni'kagisami. ⁶ Teeré sérífrâ, ëho peóse me'ra séríyâ. "Yî'í re o'ôgisari baa?" niítirâta, séríyâ. Marî, apé tero weégí yî'í re ol'osome niîrâ, diâ pahirí maakâhase pâ'kôri dika yuú miharo weeró noho niî!. Tee maríkâ, wî'ró wêéokâ, wa'lâ miha, dihâa mihasa!. ⁷ A'té weeró noho ti'ó yâl'agi, "Õ'âkî hi yî'í re yî'tigísami", niî wâkûtikâ'ya. Yî'tisomé. ⁸ Ni'lâ nimire mehêkâ, ape nimíre mehêkâ wâkûsami. Keoró ni'lâ diakî hi wâkûtisami. Tohô wâkugí nohore Õ'âkî hi o'ôtisami.

⁹ Pahasé kiogi Jesuré ëho peógi e'katiáto. Õ'âkî hi i'yóropire mehô niigí niítisami. Kî̄ re wiôgi sôróogisami. ¹⁰ No'ó pehé kiogí kë'ra Jesuré ëho peógi e'katiáto. Kî̄ ëho peóse kî̄ kiosé nemoró wapatí!. Kî̄ kiosé o'ôri

yãâ diharo weeró noho pe'ti dihárosa!. ¹¹ Naâ masá pehé kiorá noho a'tíro wa'ârásama. Taâ muhípü ipítí asiká, yãâa wa'âsa!. Tohô weéro teé o'ôri âyusé niîmilo, yãâ, bîrî diha wa'âsa!. A'té weeró noho naâ pehé kiomí'ke pe'ti dihárosa!. Tohô weérâ naâ da'rásé me'rata wêrîrásama.

Marí yã'âro weé sî'risere Õ'âkî hi meheta dutími niisé niî'

¹² Jesu Cristore êho peógi kî' re yã'âro wa'âmikâ êho peó nu'kugi, e'katísami. Kî' wâkû tutuaka be'ro Õ'âkî hi kî' re "Keoró weemí", niîsami. Tohô weégi kî' me'ra i'mî sepi katî nu'kugisami. Õ'âkî hi "Yi'î re êho peórâre katî nu'kusere o'ôgiti" niî'karo nohota o'ôgisami. ¹³ No'ó yã'âro weé sî'rigi noho "Õ'âkî hi yi'î re tohô wee dutími", niítikâ'ya. Õ'âkî hire neê yã'âro wee sî'rise mari!. Tohô niikâ' neê ni'kiré "Yâ'âro weeyá", niítisami.

¹⁴⁻¹⁵ A'tíro pe'e niî'. Marí basi yã'âro weesére wâkû niri!. Tohô teeré wâkû nîrikâ, marí yã'âro weé sî'rise wâlkâ!. A'té yã'âro weé sî'rise me'ra yã'asé wa'âsa!. Marí siâpe me'ra pûúro wee poóka be'ro de'ró du'utá basiôtisa!. Teé me'ra diakî híta wêrî dohasere bokarâsa!. Bu'iri da'resé bokarâsa!.

¹⁶ Yi'î akawerérâ, misâ diakî hí wâkûya. "Õ'âkî hi yi'î re yã'âro wee dutími", niítikâ'ya.

¹⁷ Niî pe'tise âyusé maríre o'osé "Õ'âkî hi kî' o'ô'ke niî!", niî wâkûya. Kî' a'ti imf koho sî'ô'o' râ muhípü, yôkoáre weé'ki niîmi. Naâ i'hî miha, yatî diha mihasáma. Õ'âkî hi pûrikâ naâ weeró noho niítisami. Neê kâ'ró dika yuútisami. Imf kohori nîki maríre âyuró weé nu'kukâ'sami. ¹⁸ Õ'âkî hi maríre kî' iâ'karo nohota kî' yeé kiti diakî hí niisé me'ra kî' pô'râ wa'akâ' weéki niîwî. Tohô weérâ kî' re êho peó tîharâ, kî' pô'râ niî mî'ta'kârâ weeró noho niî!. Siâpe me'ra nemoró pâharâ kî' re êho peó nemorâsama.

Õ'âkî hi kitire ti'ó, kî' dutíro nohota weeyá niisé niî'

¹⁹ Misâre ma'ígi, a'teré werégiti. Äpérâ misâre werekâ, âyuró ti'oyá. Misâ naâ weressére ti'órâ, keoró wâkû toharâpi uúkûya. Uâ yeetikâ'ya. ²⁰ Marí uârâ, Õ'âkî hi iârâ weetísâ!. ²¹ Tohô weérâ niî pe'tise misâ yã'âro wâküsére, yã'âro weesétisere du'ukâ'ya. Õ'âkî hi yee kiti maríre kî' kûû'kere keoró êho peóya. Tee kitíre ti'ó êho peórâ, misâ yi'rîrâsa!.

²² Misâ Õ'âkî hi yee kitíre ti'órâ, ti'oró bahuró ti'otikâ'ya. Misâ ti'ó'kere keoró weeyá. Kî' yeé kitíre ti'ó'kârâ niîmîrâ teeré weetírâ, marí basi wee soôrâ weé!. ²³⁻²⁴ Marí Õ'âkî hi yee kitíre ti'omírâ teeré weetírâ, a'té weeró noho niî!. Ni'kí masí kî' diâpoare êôropi i'yâsami. Kî' i'yâka be'ro apé sia'pi wa'âgi, kî' bahusére akobohoá wa'âsami. Õ'âkî hi yee kitíre ti'omírâ teeré weetírâ, marí kê'ra kî' weeró noho niî!. Maatá kî' yeé kitíre akobohósâ!. ²⁵ Äpí pe'e kî' Õ'âkî hi yee ti'ó'kere wâkû nu'ku, akobohótisami. Õ'âkî hi dutíro noho marí weé nu'kukâ, kî' niî pe'tise marí weesé me'ra e'katíkâ weegísami. Õ'âkî hi yee kiti diakî híta niî!. Teé me'ra marí yã'âro weé'kere yi'ri wetíkâ weéki niîwî.

²⁶ Marí a'tíro niî boosa!: "Õ'âkî hire êho peó!". Tohô niîmirâ, äpérâre uukahá, yã'âro uúkû boosa!. Teé me'ra marí uúkûsere diakî hí niî wee', niî masí no'!. "Marí Õ'âkî hire êho peó!" niîmi'ke neê wapa marísâ!. ²⁷ Marí kî' re diakî hí êho peórâ, a'tíro weesétiro iâ!. Paki simiá moorâre, wapê wi'ia numiare naâre mehékâ wa'akâ, wee tamúro iâ!. Apêye kê'rare a'ti imf kohokâhase yã'asére weetíkâ'ro iâ!.

Masaré ni'káro noho weeyá niisé nií'

2 Marî wiôgi Jesu Cristo ãyú yi'rigire ēho peórã, masaré neê dika waátikâ'ro iá!. ²⁻³ Apé tero Ô'ákî hi wi'i misâ nerê wiaropi piára sâháa boosama. Ni'kí pehé kiogí ãyusé su'tí sâyagí amû pi'kapi ouro me'râ weéka be'tore kiogí niî boosami. Ápi pahasé kiogi pe'e su'tí boasé meha sâyâ boosami. Misâ pehé kiogíre ãyuró weérâ, "A'tó ãyurópi duhfýa", niî boosa!. Ápi pahasé kiogi pe'e "Tootá nu'kuyá" ou apé tero weérâ "Tootá nukûkâpi duhfíkâ'ya", niíkâ' boosa!. ⁴ Misâ tohô weérâ, naâre ni'káro noho weetísâ!. "Pehé kiogí nemoró wapatímâ", niísa!. "Pahasé kiogi wapa marímâ", niírá weésa!. Tohô niírá, yâ'âro wâkûrâ weé!

⁵ Yí' akawerérâ yi'í ma'irâ, yi'í re ti'oyá. Ô'ákî hi pahasé kiorâre püñuro ma'isamí. Kí'í re ēho peó dutigi naâre beséki niíwí. Naâ ēho peókâ, kí'í l'yóropire naâ ēho peóse pahiró wapatí!. Tohô niikâ' kí'í tiropi wa'aato niígi beséki niíwí. Kí'í nií'karo nohota kí'í re ma'irâ kí'í tiropi niî nu'kurásama. ⁶ Ô'ákî hi tohô beséka be'ro niímkâ, misâ pe'e pahasé kiorâre yabí bopoya sâasa!. Pehé kiorâre ãyuró weé yi'ri ni'karâ, keoró weetísâ!. Naáta misâre yâ'âro weemá. Misâre weré sâarâ, wiôrâ tiropi misâre yê'â wâ'kasama. ⁷ Naâ Jesu marî ēho peögire buhíkâ'sama.

⁸ Ô'ákî hi marî wiôgi kí'í yeé kiti ohâka püripí a'tíro wee dutíki niíwí. "Misâ basi ma'iró nohota ápêrâ kê'reare ma'iyá." Marî kí'í tohô dutí'kere weérâ, ãyuró weérâ weé!. ⁹ Marî ápêrâre ni'káro noho weetírá, Ô'ákî hi dutí'kere yi'ri ni'karâ weésa!. Tohô weérâ bu'iri kiósa!. ¹⁰ Ni'kí Ô'ákî hi dutí'kere ãyuró weé pe'omigí ni'káro dutisére yi'ri ni'kagi, bu'iri kiosamí. Niî pe'tisere Ô'ákî hi dutí'kere yi'ri ni'kagi weeró noho weesamí. ¹¹ Ô'ákî hi a'tíro niíki niíwí: "Misâ nimosâ numia niítirâre a'me târâtikâ'ya." Apêye kê'reare niíki niíwí: "Ápêrâre wêhetíkâ'ya." Tohô weérâ marî ápêrâ nimosâ numiare a'me târâtimíra, no'ó ápêrâre wêhérâ, Ô'ákî hi dutí'kere yi'ri ni'karâta weé!. ¹² Kí'í dutisé maríre pahá yâ'a, ma'lí dutí!. Teé dutisé me'râ maríre besegísamí. Tohô weérâ ápêrâre ma'ití, pahá yâ'atirâ, bu'iritirâsa!. Kí'í tohô beseátehere masírá, marî uúkûsere, marâ weesére ãyuró wâkû yuuro iá!. ¹³ Marî ápêrâre pahá yâ'latikâ, kí'í beserí ními niikâ, marí kê'reare pahá yâ'atigisami. Marî naâre pahá yâ'akâ pürikâre, Ô'ákî hi kê'rea maríre pahá yâ'agisami.

Ayuró weesé me'râ Jesu Cristore ēho peósere i'yó' niisé nií'

¹⁴ Akawerérâ, marî "Jesu Cristore ēho peó!", niî boosa!. Tohô niímirâ, ápêrâre wee tamútikâ, "Marî ēho peó" niisé iseri wapa marí!. Teé "Marî ēho peó" niî'ke iseri me'râ di'akí yi'ri wetí masitisa!.

¹⁵⁻¹⁶ Misâre werêgiti. Apé tero Jesu Cristore ēho peórã pahasé kiorâ su'tí moôrâ, ba'asé moôrâ marí tiropi etásama. Ni'kí naâre ãyuró weetímigi, niî boosami. "Ayuró wa'aápa. Su'tí sâyâya yisiá bi'ari, tohô niikâ' pahiró ba'âya", niî boosami. Kí'í naâre naâ iasére o'ôtimigi tohô uúkûkâ, wapa marí!. ¹⁷ A'té weeró noho niî! "Jesu Cristore ēho peó" niímirâ, marî ápêrâre wee tamútikâ. Marî kí'í re ēho peó! niisé wapa marí!.

¹⁸ Apé tero weégi yi'í niî'kere ēho peótigi noho a'tíro niî boosami. Ni'kí ãyusére weetímigi, "Jesu Cristore ēho peó", niî boosami. Ápi "Ayusé pe'e weé!", niî boosami. Kí'í tohô niisére a'tíro werêgiti. Kí'í ãyuró weetíkâ, de'ró weé marí kí'í "Jesu Cristore ēho peómi" niî l'yâ boosari? ãyuró weekâ maa, kí'í Jesu Cristore ēho peósere masí boosa!. ¹⁹ Misâ

“Ó'âkî hi ni'kitá niîmi”, niî ëho peó!. Âyú niî! misâ tohô niisé. Wâtiâ kẽ'ra misâ weeró nohota teeré ëho peósama. Naâ Ó'âkî hire uîrã, nara sâásama. Naâ tohô ëho peómirã, Ó'âkî hi iaró weetísama.²⁰ Misâ diakî hí wâkú wee!. Ti'o masítirâ weeró noho niî!. Marí “Jesu Cristore ëho peó!” niîmirã, ãpêrâre âyuró weé i'yotirã, Jesu Cristore diakî hí ëho peótisa!.²¹ Diporókî hi marí yéki Abraão yeekâhasere werêgiti. Ó'âkî hi Abraâore diakî híta yi'f re ëho peómiti kî? niîgi, kîf makí Isaquere wéhé i hâ moro peo dutiki niîwî. Abraão Ó'âkî hire yi'tíki niîwî. Tohô weégi kîf makí Isaquere, kîf re wéhé i hâ moro peogiti niîgi, tâ mesa bu'ipi di'te peóki niîwî. Kîf tohô weekâ i'yâgi, Ó'âkî hi “Abraão yi'f re âyuró ëho peómi. Kîf âyugí niîmi”, niîki niîwî.²² Misâ masî!. Abraão Ó'âkî hire ëho peósere i'yógi, âyuró weéki niîwî. Kîf re ëho peógi, keoró weé yapatíki niîwî.²³ Kîf âyuró weekâ, diporókâharâpi Ó'âkî hi yee kiti werê mîtarâ naâ ohâ'ke keoró wa'âkaro niîwi. Naâ Abraâore a'tíro ohâkârâ niîwâ: “Abraão Ó'âkî hire ëho peóki niîwî. Tohô weégi Ó'âkî hi kîf re ‘Âyugí niîmi’, niî i'yâki niîwî”, niî ohâ no'okaro niîwi. Abraâore masá “Ó'âkî hi me'rakî hi niîmi”, niîkârâ niîwâ.²⁴ Kîf tohô weé'kere wâkûrã, marí a'tíro masî!. Marí Ó'âkî hire ëho peórâ âyuró weekâ, Abraâore weeró noho marí kë'reare “Âyurâ niîma”, niî i'yâsami. Maríre “Ó'âkî hire ëho peó!” niî uúkûse iseri me'ra dí'akî “Âyurâ niîma”, niîtisami.

²⁵ Apêgo diporókôhopi Raabe wamétigo yeekâhasere werêgiti taha. Koô Judeu maso niîtigo imiaré a'me tárâ wapá ta'ago niîko niîwô. Tohô weesétimigo, Ó'âkî hi yarâ Judeu masare wee tamúko niîwô. Naâ Josué o'ô'o' no'o'kârâ koo yaá makapi i'yâ du'tirâ ehâkârâ niîwâ. Koo yaá makakâharâ naâre wéherí niîgo, koo yaá wi'ipi naâre nióko niîwô. Be'ró naâre naâ du'ti tohaátihî ma'are i'yóko niîwô. Koô tohô weekâ i'yâgi, Ó'âkî hi koôre “Âyugó niîmo”, niî i'yâki niîwî.

²⁶ Marí ehêri põ'ra du'uка be'ró marí ipí katítisa! maha. “Ó'âkî hire ëho peó!” niîmirã marí âyuró weetíkâ, wérîka ipí weeró noho niîsa!.

Marí uúkûri ye'merokâhase niî'

3 Akawerérâ, misâ masísâ!. Ísâ misâre bu'erâ misâ nemoró níkî i'yase me'ra besé no'orâsa!. Ó'âkî hi yeere bu'erâ âyuró weetíkâ, Ó'âkî hi ãpêrâ yi'rióro bu'ři da'régisami. Tohô weérâ misâ wa'teropi niirâ pehêterákâ masaré bu'erâ niirô iá!.

² Marí niî pe'tirâ pehetíri yâ'âro weésa!. No'ó ni'kí neê kâ'roákâ yâ'âro uúkûtigi, âyugí waro niîmi. Kîf yâ'âro uúkûse iserire ka'mú ta'a masigi, kîf yâ'âro iâri pehasere ka'mú ta'a masimi.³ Misâre werêgiti. Marí cavalore komé be'tore isêropi tuu sâára, tií be'toakâ me'ra kîf pahigí niîmikâ, marí wa'â sî'riropi kîf re wa'â duti masisa!.⁴ Yukî si pahipihí kë'ra tohôta niî!. Tiwí pahipihí niîsa!. Tohô niîmikâ, wi'ró ipítî w   tutuámikâ, tiwiré au masísama. Tiwiré aurí píhi kâ'a píhiákâ niîmikâ, tii píhi me'ra naâ wa'â sî'riro pe'e auósama.⁵ Tohôta wa'ásâ! marí uúkûri ye'mero me'ra. Marí uúkûri ye'mero kâ'a ye'meroakâ niîmiro, pehête uúkûse me'ra pâharâ de dohórê! masi!. Pekâ me'e kâ'a me'eakâ me'ra marí sî'a yoómikâ, pahiró níkî i'hísa!.⁶ Marí yâ'âro uúkûse iseri pekâ me'e weeró noho niî!. Ye'mero kâ'a ye'meroakâ niîmikâ, tii ye'mero me'ra pehê yâ'asé uúkû masisa!. No'ó iârò niî pe'tise yâ'asé wa'ásâ!. Tee yâ'âro uúkûse wâti me'ra dí'pôkâtisa!. Niî pe'tiro marí katirí imî koho marí weesétisere dohórê'sa!.

⁷Masá nií pe'tirā wa'lkī rāre, mirikī hiáre, piroâre, diâkâharâre i'yâ niri, dutí masisama. Tohô weérâ naâre neê waropita dutí dí'pôkâti tohakârâ niîwâ. ⁸Marí uúkûri ye'mero pûrikâre neê ni'kí naâre weeró noho dutí masitisami. Tií ye'mero dutíta basió wee!. Âyâ kíi kû'rikâ, kíi nimá o'ôro weeró noho marí uúkûse masaré yâ'âro weésa!. ⁹Marí ye'mero me'ra Ó'âkî hi marí pakire "Âyú" niísâ!. Tií ye'mero me'rata taha âpêrâre yâ'âro uúkûsa!. Marí Ó'âkî hi weeró noho bahurâ kíi weé'kârâre meharóta yâ'âro uúkûsa!. ¹⁰Tií ye'meropita taha Ó'âkî hire "Âyú" nií, âpêrâre yâ'âro uúkûsa!. Tohô weetikâ'ro iá!. A'tíro weekâ, yâ'â niî!. ¹¹Ni'kâ pee akó wiharí peepire âyusé, yâ'asé akó moré su'u wihatísâ!. ¹²Yî'f akawerérâ, ohô yoo naráya dikâtítisa!. I'ségi kê'ra ohô dikâtítisa!. Akó wiharí pee kê'ra tohôta nií!. Akó moâtise wiharí peepire akó moâ marisé wihatísâ!. Marí kê'ra a'té weeró noho niiró iá!. Marí âyusé dí'akî re uúkûro iá!.

Ti'o masísekâhase niî!

¹³No'ó misâ wa'teropire ti'o masí yi'rigi niigí noho âyuró weesétia. A'tíro weégi, kíi masisâre âpêrâre i'yogísami. Keoró wâkû me'rigi, "Âpêrâ nemoró masí yi'ri ni'ka" niiró mariró niiáto. ¹⁴Misâ âpêrâre doérrâ, naâre iórá, naâ yi'rióro niî sî'rîsa! niîrâ, tohô niî ma'akârâ weé!. Tohô weérâ mehô waro "Ti'o masí yi'ri ni'ka", niísâ!. Misâ tohô niisé wapa marísâ!. ¹⁵Misâ tohô wâkusé a'ti nukukâkâhase, masá wâkusé niî!. Ó'âkî hi meheta misâre tohô wâkû dutisami. Wâtî wâkusé o'osére misâ wâkusétisa!. ¹⁶Misâ âpêrâre iórá, naâ yi'rióro niî sî'rîkâ, kumûkâ wâ'lkâsa!. No'ó iaró niî pe'tise yâ'asé wa'âsa!.

¹⁷Ó'âkî hi kíi ti'o masíse maríre o'osé pe'e a'tíro niî!. Marí kíi ti'o masísere kiórâ, yâ'asé mariró âyuró niisétisa!. Uâ yeetisa!. Âpêrâ me'ra âyuró ti'ó yâ'a, niîkâ'sa!. Âpêrâre sô'ó o'ô boosai niîtirâta o'ósâ!. Marí iaró dí'akî weetisa!. Âpêrâre pahá yâ'asa!. Niî pe'tirâre ni'lkâro noho weésa!. Wee soóro mariró weesétisa!. ¹⁸Âpêrâ me'ra âyuró niî sî'rîrâ, kumûkâ mariró niîkâ'sama. Tohô weérâ âpêrâre âyuró niisétikâ weesamá.

Ó'âkî hire, a'ti imí kohokâhasere ni'lkâro me'ra ma'itá basió wee' niisé niî!

4 Yé'ê me'ra maríre a'me kêése, âpêrâ me'ra a'mé tu'tise wâ'kasari? A'tíro niî!. Marí basi yâ'âro weé sî'rîrâ, iâri pehase me'ra, yâ'âro wâkû nirise me'ra wâ'kâ!. ²Misâ a'ti nukukâkâhase iâri peha yi'ri ni'kasa!. Misâ iâri pehasere bokatírâ, wêhésa!. Âpêrâ yeere i'yârâ, iósâ!. Teeré boka masítirâ, no'ó iaró a'mé tu'ti ma'akâ'sa!. A'me kêesa!. Ó'âkî hire sêritíse bu'iri misâ iasére bokatísa!. ³Apé terore kíi re sêrirâ kê'ra, âyuró wâkusé me'ra sêritísa!. Misâ basi iâri pehasere yâ'âro weérâ tirâ sêrisâ!. Tohô weesé bu'iri kíi misâre o'otisami. ⁴Tohô weérâ misâ ni'kó numiô marâpitigo niîmigota, âpiré ti'sâgo weeró noho niî!. Misâ Ó'âkî hi pô'ra niîmirâta, a'tí di'takâhasere wâkû yi'ri ni'kasa!. Tohô weérâ Ó'âkî hire yabirâ weeró noho niî!. No'ó a'tí di'takâhasere iâri peha yi'ri ni'kagi noho Ó'âkî hire i'yâ tu'tigi niîsami. ⁵Ó'âkî hi yee kiti naâ ohâka pûripi diakî híta ohâ no'okaro niîwi. "Ó'âkî hi maríre Espírito Santore o'ô'ki niîwi. Tohô weégi âpêrâ yi'rióro kíi re marí ma'ikâ iasamí", niî ohâ no'okaro niîwi. ⁶Ó'âkî hi maríre pahá yâ'a tihagi, wee tamúsami. Kíi yeé kiti ohâka pûripi a'tíro ohâ no'okaro niîwi taha: "Âpêrâ yi'rióro niî" niirâre Ó'âkî hi âyuró

wa'asére ka'mú ta'asami. Āpêrā 'Yi'í mehô niigí nií', yi'í re wee tamúya' niirá pe'ere wee tamúsami", nií ohâ no'okaro niíwi.

⁷Tohô weérâ Ó'âkî hi dutisére ãyuró yi'tiyá. Wâtî misâre nií kehe sãakâ, wâkû tutuaya. Jesu kîf tutuaró me'ra kîf re wa'â dutiya. Misâ tohô weekâ, kîf uí wâl'kagisami. ⁸Ó'âkî hire nemoró masíya. Kîf re nemoró masikâ, kîf kîf're misâre nemoró wee tamúgisami. Misâ yâ'âro weesére du'uyá. Misâ Ó'âkî hire, tohô niikâ a'ti imí kohokâhasere ni'l'kâro me'ra ma'í sî'rirâ noho, misâ tohô wâkusére dika yuúya. ⁹Misâ yâ'âro weesére wâkûrâ, bihâ weti utiya. Misâ yâ'âro weesére e'katí, buhiró noho o'ôrâ, bopôya, bihâ wetiya.

¹⁰Marî wiôgire "Mi'í i'yóropire yi'í mehô niigí nií", niýya. Misâ tohô niikâ, kîf misâre wiôrâ wa'akâ weegísami.

Ó'âkî hi ni'kitá maríre bese masísami niisé nií'

¹¹Yi'í akawerérâ, a'mêri uukahátikâ'ya. Misâ âpêrâre uukahárâ, Ó'âkî hi a'mêri ma'i dutí'kere yi'í ni'karâ weé!. Kîf dutisére yi'í ni'karâ, "Ó'âkî hi dutisé yâ'â nií", niirâ weésa!. Tohô weérâ misâ apêye noho wa'âkere beserí masa weeró noho nií'. ¹²Ó'âkî hi ni'kitá teé dutisére kûuki niíwi. Kîf di'akî marî weesére bese masísami. Maríre yi'rió masisami. Bu'îri da'rê masisami. Tohô weérâ marî âpêrâre "Naâ yâ'â niîma", niî masisita!.

"Marî be'ró weeátehere a'tíro weerâsa!" nií yuutikâ'ro iá' niisé nií"

¹³Yi'í uúkûsere ti'oyá. Misâ ni'karérâ a'tíro wâkúsa!. "Ni'kakâ ou yamiákâ tii makápi ni'kâ ki'ma pahiró da'râ wapá ta'agi wa'âgiti", niísia!. ¹⁴Tohô wâkûtikâ'ya. Marî be'ropí wa'aátehere masítisa!. A'tíro nií!. Buêri bo'reakâ duhisé weeró noho marî katisé nií!. Tee maríkâ yoâtitkâ nií, maatá bahu dutiá wa'âsa!. Marí kē'ra yoâtitkâ katírâsa!. ¹⁵Tohô weérâ a'tíro pe'e wâkuró iá!. "Apé tero Ó'âkî hi yi'í re katisé kûû nemokâ, kîf iakâ, teeré weegíti", niiró iá!. ¹⁶Ni'l'kâroakâre misâ pe'e a'tíro wâkû!. "Be'ró i sâ weeátehere i sâ iaró wee masí!", nií wâkû!. Niî pe'tise misâ tohô wâkusé yâ'â nií!. ¹⁷Marî ãyuró wee masímira teeré weetírâ, Ó'âkî hire yi'í ni'karâ weé!.

Pehé kiorâ re wa'aátehere werê yuuse nií'

5 Pehé kiorâ, yi'í uúkûsere ti'oyá. Misâ püûro pi'etírâsa!. Teeré wâkûrâ, bihâ weti yuuya. ²Misâ pehé kiomí'ke boâ wa'ârosa!. Misâ kiosé su'tiré butuâ yeérâsama. ³Niyéru, ouro misâ ma'írâ nirô'ke i'tâ wihi boârosa!. Tohô wa'akâ i'yârâ, misâ niyéru ma'írâ nirô'kere masí no'orosa!. Misâ niyéru ma'lisé maríre pekâ me'e i hâro weeró noho misâre dohórë'sa!. Misâ niyéru ma'lisé bu'iri âpêrâre wee tamútisa!. Teé bu'iri Ó'âkî hi misâre bu'iri da'régisami. Ó'âkî hi bu'iri da'reátoho diporoakâ mehô waro pahiró niyéru nirôsa!. ⁴Misâre da'râ ko'terâre keoró wapa yeétikârâ niíwi. Tohô weérâ naâ ti'sâtisama. Ó'âkî hi niî pe'tisere masigí naâ bihâ wetisere i'yâsama. Masísami misâ naâre keoró wapa yeeti'kere. ⁵Misâ pe'e a'ti nukukâpire pehe warô kió!. Niî pe'tise misâ iasére kió yi'riokâ'sa!. Misâ a'tíro weeró noho nií!. Wekî naâ wêheátoho diporore ba'â, di'í yohâsamí. Kîf weeró noho misâ kē'ra pehé kiosé bu'iri, bu'iri da'rê no'orâsa!. ⁶Misâ âpêrâre bu'iri momíkâ, naâre bu'iri da'reri wi'ipi sôróokârâ niíwi. Naâre wêhe dutíkârâ niíwi. Naâ pe'e misâre "Weetíkâ'ya", niî tutuatikârâ niíwâ.

**Jesu Cristo kî̄ opâturi a'tiátoho díporo wâkû
tutua duti'ke niî'**

⁷ Akawerérâ, marí wiôgi Jesu Cristo a'tikâpi wâkû tutua tioya. Ni'lki otégí kî̄ otê'ke dikâtiri kura ko'têsami. Kî̄ otê'kere akó pehâ doke sâári kura sohâtimigi, ko'têsami. ⁸Kâ'roákâ dî'sá' Jesu kî̄ a'tiátoho. Tohô weérâ misá kē'ra otégí weeró noho sohâtimirâ, yuû kueya. Jesuré êho peó du'utikâ'ya.

⁹ Akawerérâ, misâ O'âkî hi bu'íri da'resére iatírá, a'mé tu'titikâ'ya. O'âkî hi marí niî pe'tirâre beseákihi a'tiátoho kâ'roákâ dî'sá'!

¹⁰ Díporókâharâ O'âkî hi yee kiti werê mi'tarâre wâkûya. Naâ O'âkî hi yee kitire werekâ, ãpêrâ masá naâre yâ'âro weékârâ niîwâ. Naâre tohô weemíkâ, naâ pi'etísere wâkû tutua, ni'lkâkârâ niîwâ. Naâ weé'karo weeró noho marí kē'ra weerá. ¹¹ Æpêrâ naâre yâ'âro weemíkâ, O'âkî hire êho peó du'utikârâ niîwâ. Tohô weérâ marí naâ êho peó nu'kusere wâkûrâ, "O'âkî hi naâ me'ra e'katípi", niî ti'ó yâ'a!. Æpí díporókî hipí Jó wamêtigí yee kiti kē'rare masí!. Kî̄ re pehê yâ'asé wa'âkaro niîwi. Tohô wa'âmikâ, kî̄ wâkû tutua, O'âkî hire êho peó du'utiki niîwi. O'âkî hi masaré ma'ígi, pûûro pahâ yâ'ami. Tohô weégi Jó kî̄ pi'etíka be're O'âkî hi pehê âyusé kî̄ re o'ôki niîwi. Kî̄ too díporópi kió'ke nemoró o'ôki niîwi.

¹² O'âkî hi misâre bu'íri da'rêri niîgi, nikî ū'yase kitire werêgiti. Niî sooro marirô uúkûya. Apêye nohore weé'ki "Weeápi", niîya. Weetí'ki "Weetiápi", niîya. Nemotikâ'ya. O'âkî hipire wamê peotikâ'ya. "O'âkî hi me'ra diakî híta niî!", niítikâ'ya. Tohô weégi O'âkî hi misâre bu'íri da'rêsome.

¹³ Maríre yâ'âro wa'akâ, O'âkî hire sêrirô iá!. E'katírá, kî̄ re basâ peoro iá!. ¹⁴No'ô do'âtigí Jesuré êho peôrâre si'orí niirâre pihiáto. Naâ kî̄ tiro etârâ, O'âkî hire sêri basáato. I'sê me'ra kî̄ re yâa peó, "Jesu, a'rí mi'lí re êho peögire yi'rióya", niî sêriáto. ¹⁵Êho peóse me'ra kî̄ re sêri basákâ, marí wiôgi kî̄ re yi'riogisami. Do'âti'ki yi'rigisami. Kî̄ yâ'âro weéka be're niikâ, O'âkî hi kî̄ re akobohógisami. ¹⁶Tohô weérâ misâ yâ'âro weé'kere a'mêri werê yi'riya. Do'âti'râre yi'rió dutirâ, O'âkî hire sêri basáya. Ni'lki ayuró weé nu'kugi ipíti êho peóse me'ra sêrikâ, O'âkî hi yi'titikâ weetísami. ¹⁷Díporókî hipí Elia O'âkî hi yee kiti werê mi'tagi marí weeró noho niîki niîwi. Kî̄ O'âkî hire akôro pehâtikâ'ato niîgi, pûûro sêrikâ niîwi. Kî̄ sêrisére O'âkî hi yi'tíki niîwi. Kî̄ yi'tikâ, i'tiá ki'ma apé ki'ma deko akó neê pehâtikaro niîwi. ¹⁸Be'rô O'âkî hire "Akó pehaáto taha", niî sêrikâ niîwi. Kî̄ tohô sêrikâ, akôro pehâtikaro niîwi. Tohô wa'akâ, opâturi otesé pi'rí dikâtikaro niîwi taha.

¹⁹⁻²⁰ Akawerérâ, apêye misâre werê tiogiti. Apé tero ni'lki Jesuré êho peôgi yâ'âro wee boósami. Kî̄ tohô weekâ, ãpí kî̄ re wee tamúgi, kî̄ too díporópi êho peó'karo nohota êho peókâ weesamí taha. Kî̄ tohô weégi kî̄ re bu'íri da'rê no'o boo'kire yi'rikâ weesamí. O'âkî hi kē'ra kî̄ pehê yâ'asé weé'kere akobohósami.

Toô kâ'rota ohâ'.

Tiago.